

Psalm 42:3

Verlangen 1 naar God 2 naar het heiligdom

Gemeente,

Rond het Heilig Avondmaal gaat er om: ben ik een kind van God. Want Calvijn zegt: door het Heilig Avondmaal voedt de HEERE degenen die al tot Zijn kinderen heeft aangenomen. Een mooie, maar ook hooggestemde zin. Die Hij tot Zijn kinderen al heeft aangenomen. Dus: ben ik dat? Ben ik een kind van God?

Misschien dat velen van u en jullie dan wel denken: nou ja, ik ervaar wel eens iets van Gods zorg in mijn leven. Van Zijn nabijheid zelfs ook. Dan ervaar ik iets van dankbaarheid, van rust. Van kleinheid ook, dat ik me klein en nietig voel. Dan houdt me dat echt wel bezig en zou ik dat vast willen houden. Maar: hoe weet je nu of dat echt is? Of dat genoeg is hoor ik wel eens zeggen. Hoe weet ik of dat echt van de Heilige Geest is?

Nu, daarvoor moeten we in de Psalmen zijn. Daar is juist het Psalmboek voor. De Psalmen zijn weergave van wat de Heilige Geest doet. Wat de Heilige Geest laat ondervindingen als Hij in je woont, als je kind van God bent. In de Psalmen, zei Luther, zie je Gods kinderen in het hart. We zien dan dat het Geestelijk leven en beleven heel breed is, een breed spectrum heeft. 150 Psalmen vol geloofservaring en –beleving. Die de Heilige Geest inwerkt in het hart van al Gods kinderen, van iedereen die echt gelooft. Je zou het Psalmboek de stemvork kunnen noemen. De stemvork van het geloofsleven en beleven. Als je dit herkent, ja, dan is het echt, dan woont de Heilige Geest in je. Ook al moet er nog veel gezuiverd en versterkt worden. Als je hier vreemd aan bent, dan ben je geen kind van God, dan sta je er nog buiten.

In het Psalmboek, in dat brede spectrum van geestelijk beleven, neemt Psalm 42 een hele bijzondere en geliefde plaats in. En eigenlijk zit heel het geestelijk leven wel opgesloten in deze Psalm. Als in een knop zit heel het Psalmboek in deze Psalm verborgen. En zeker in het begin, dus in onze tekst, geeft de stemvork dan één beleving aan: verlangen, al is dat vrij zwak uitgedrukt. Hunkeren, dorsten, schreeuwen. Allereerst naar God.

1 verlangen naar God

Psalm 42 is, naar we aannemen, van David, bestemd voor de kinderen van Korach om in de tempel door hen gezongen te worden. Door David gedicht terwijl hij juist niet in de tempel kan komen. Hij is ver weg. Ergens in het noorden van Israel. Het Hermon gebergte. Een paar

honderd boven km Jeruzalem. En daar is hij op de vlucht. Op de vlucht voor Saul die hem vervolgd. De man, die het koningschap beloofd had gekregen, tot koning gezalfd was door Samuel, die vlucht als een veldhoen op de bergen, opgejaagd en voortgedreven om zich het vege lijf te redden, om te voorkomen dat Saul hem vindt en doodt. Gods belofte lijkt vergeten en verder weg dan ooit te zijn.

En dan en daar is het dat David door de Heilige Geest het uitroept: mijn ziel dorst naar God, naar de levende God. Wanneer zal ik ingaan en voor Gods Aangezicht verschijnen, je mag ook lezen: Gods Aangezicht zien? David verlangt naar God. Naar God de Vader en Zijn verkiezende liefde. Waaruit al Zijn beloften opwellen. Naar God de Zoon en Zijn verzoenende liefde. Waaruit Hij zichzelf ten offer geeft. Naar God de Heilige Geest en Zijn verzegelende liefde. Van waaruit Hij duldt en verdraagt en blijft wonen in een dwaalziek hart.

En nader ingevuld: waar verlangt David nou naar? Dat Hij het Aangezicht van deze God mag zien. Gods Aangezicht. En Gods Aangezicht is dat wat God van Zich laat merken. Want aan iemands gezicht kun je aflezen hoe hij is. Even voor de duidelijkheid om dat uit te leggen. Als je man als militair naar bijv. Mali gaat, of als je vriend voor een stage van 3 maanden naar Canada gaat dan zegt hij voor vertrek: ik vergeet je niet, echt, ik denk elke dag aan je. En als je een goede relatie hebt, dan twijfel je daar ook geen moment aan. Maar toch... maar toch.... vind je het wel heel fijn dat je tegenwoordig kunt mailen en appen. En al helemaal dat je kunt skypen. Dan je elkaar gezicht kunt zien. Dan merk je en zie je echt dat je man, je vriend aan je denkt en nog steeds van je houdt. En als hij terug is en je ziet zijn gezicht weer dat is het helemaal. Dan kan hij laten merken dat hij aan je heeft gedacht.

Dus dat verlangt David. Dat hij weer zal mogen merken dat God Hem liefheeft en dat God aan hem gedenkt. Dat God dat zal laten blijken. Zal doen ervaren in zijn leven, in zijn hart. Zijn verkiezende liefde, Zijn verzoenende liefde, Zijn verzegelende liefde. Dat God die zal laten merken vanuit Zijn Aangezicht. Met Zijn ogen om te laten merken dat Hij David liefdevol aanziet en altijd bewaart. Met Zijn oren om te laten merken dat Hij David altijd te hoort elke zucht, elke schreeuw van Zijn hart. Met Zijn mond om te laten merken dat Hij spreekt: Ik heb u liefgehad met eeuwige liefde, Ik zal u niet begeven en niet verlaten, Ik zal u opnemen in heerlijkheid. O Mijn beminde, Mijn liefste, Mijn duive.

Mijn ziel dorst naar God, om Zijn Aangezicht te zien. Dat is Geestelijk leven. Dat vertrouwt op het Woord, dat verlangt naar ervaring. Deze ervaring. En we kijken elkaar aan en vragen u, jou: kent u dit? Dit werkt de Heilige Geest in het hart waar Hij woont. Dit verlangen. Dat is bewijs van kindschap van God, van toegang tot de tafel.

Dan heb je niet genoeg aan de vorm. Want kijk, je kunt Bijbel lezen, bidden. Je kunt naar de kerk gaan en daar vandaan komen. En dan tevreden zijn. Ziezo, ik heb gelezen en gebeden, ik ben naar de kerk geweest, dat voelt goed. Maar als ik dorst naar God, dan merk ik wel verschil. Als Bijbel lezen, bidden en kerkgaan een glas is. Maar als God niets van Zich liet merken, dan zat er geen water in het glas. Een lege kerkgang, een leeg gebed, een leeg Bijbellezend: God liet Zich niet zien, liet niets merken. Dat bevredigt en verzadigt niet. Dan kan ik juist in mijn gebed en kerkdienst zo schreeuwen: ik dorst naar God, o HEERE, laat Uw Aangezicht toch zien aan mij, want anders is het leeg.

Mijn ziel dorst naar God. Zijn gunst te mogen merken. Want al gaat alles goed: ik slaag op school, ik werk met plezier, ik ben gelukkig getrouwd, ik heb fijne vrienden, ik ben kerngezond, maar....als ik ervaar dat God Zich verbergt, als ik niks van de HEERE en Zijn gunst merk, dan maakt het me zo arm, dan voel ik me toch zo ongelukkig en zo leeg. Dan dorst mijn ziel naar God.

En....en als ik diep ongelukkig ben: zo triest vanwege mijn ontslag, vanwege bericht van mijn ziekte, vanwege zorgen over mijn kinderen, vanwege donkerheid in mijn hart, vanwege eenzaamheid en depressiviteit, maar....als God Zijn Aangezicht laat zien, dan is het zo goed, dan is er zo'n vrede, zo'n zielsgeluk.

Mijn ziel dorst naar God en naar Zijn Aangezicht. Dat is werk van de Heilige Geest. Daaruit zien we al dat dat niet algemeen is. Dat dat niet ieder mens kent. Dat dat geen eigenschap is van een mens. Dat was het in het paradijs wel. Adam en Eva leefden van hun God, van de nabijheid van hun God. Dat was de vreugde van hun hart. Maar dat is veranderd. Kijk, ieder mens krijgt dorst. Als je een paar uur niet drinkt, een dag niet drinkt, twee dagen niet drinkt, dan krijgt een mens dorst. Doet er niet toe wie, dan krijgt een mens vanzelf dorst. Maar als een mens God niet ziet. Zijn gunst niet ervaart, Zijn Aangezicht niet ziet....dan vind een mens dat prima. Dan voelt een mens geen vuiltje aan de lucht. Hij mist God, maar hij voelt het niet, hij dorst niet. Je hebt genoeg aan alles wat er te beleven valt en te doen is. Totdat je wegzinkt in de eeuwige Godverlatenheid, waar ziel en lichaam dorsten en schreeuwen onder de hitte van Gods voelbare en uitgegoten toorn. Hoe krijgt zo'n mens dorst naar God?

Calvin zegt: in de Psalmen zien wij Christus in het hart. Vol van verlangen naar Zijn Vader. Zoals de Heere Jezus dat ervoer. Want in Gethsemané kwam Gods toorn over Hem. De golven van Gods toorn kwamen op Hem af. En Hij viel op de aarde op Zijn Aangezicht en bad. Hij was beangst ten dode toe bedroefd. En dat doet denken aan Psalm 42. De droefheid van de heimwee naar God vervult Jezus' hart en ziel. O Hij verlangt zo naar God en naar Zijn gunst. Zijn ziel kermt van verlangen naar

God, van heimwee naar Gods nabijheid. Zijn ziel is één schreeuw tot God. Maar Zijn Vader zal Hem afwijzen, zal Hem niet verhoren. Zal Zijn Aangezicht verbergen, totaal, helemaal op Golgotha.

Dorst naar God komt uit Hem. Komt uit Jezus Christus. Daarom leer je ook: het leven ligt buiten mezelf in Jezus Christus. Ik zoek het leven buiten mijzelf in Hem. Dorst naar God ontvang ik van de Heere Jezus. Is een gave van Hem. Elke keer weer. Daarom is het ook zo'n levend iets. Dorst, verlangen naar God. Het is geen eigenschap ik krijg en dan heb en dan is het er altijd even sterk. Ik dorst naar God, vandaag en morgen en elke dag even sterk, een stabiele, constante lijn. Nee, het komt uit Christus. Is geschenk vanuit Hem. Vanuit de gemeenschap met Hem. Als die gemeenschap innig is, dan dorst ik naar God. Als die gemeenschap opdroogt dan is mijn dorst ver te zoeken. Midden in de dood liggen. Het leven zoeken buiten mijzelf in Christus. Vanmorgen. Als Christus Zich presenteert. Zich aanbiedt. Als de bron van alle dorst.

Dan kan juist een tijd zoals van David zo'n tuchting van God zijn. Dat God laat lijken dat Hij mij vergeet. Omdat ik gezondigd heb en daar niet op terugkwam. Omdat God Zich verbergt. Omdat ik alles zo gewoon ging vinden: de kerkgang, mijn gelovig zijn, mijn gered zijn, mijn kind van God zijn, ik vond het zo gewoon, mijn avondmaalsgang, en God verbergt Zich, laat eens een tijdje niets van Zich merken. Juist dat kan de HEERE gebruiken om levende dorst te verwekken. Je ziet en voelt weer wat je mist. Wat je kwijtgeraakt bent. En je had het niet eens door, maar dan, dan schrik je en je schreeuwt tot God. Dorst naar God. Dorst, sterk woord natuurlijk.

Want kijk als jij zegt op een dag; mama, ik wil drinken, ik heb zo'n dorst. Dorst. Dan zegt je moeder: jongen, meid, dorst hebben ze in Afrika, jij hebt zin in een beetje drinken. Echt dorst. Dat weten wij nauwelijks wat het is. Maar echt dorst is zo sterk, dan zou iemand iets drinken al wordt het zijn dood. Mensen op zee die dagen niet gedronken hebben, weten als ze van het zeewater drinken dat ze eerder zullen sterven, maar toch doen ze het, ze kunnen het niet laten, zo'n dorst. Dorst naar God. Al zou het mijn dood zijn, ik dorst naar God, de levende God. En juist beproevingen kan de HEERE gebruiken om die dorst te verwekken en te versterken. Psalm 42: de stenvork.

Dezen nodigt Christus aan Zijn tafel. Zalig die dorsten naar God.

2 verlangen naar het heiligdom

Ten tweede merken we dat Davids verlangen een verlangen is naar de tempel. Toen nog de tabernakel. Dat blijkt uit het woordje ingaan in onze tekst. Ingaan, nl in de tabernakel. En uit vers 5 waar David laat merken waaraan hij terugdenkt en waarnaar hij zo verlangt. Dat het weer

als vroeger wordt toen hij placht heen te gaan met de schare naar Gods huis. Met vreugdegezing en lof. Dus Davids verlangen naar God is een verlangen naar de tempel.

En dat is ook belangrijk voor ons. Want op zich kennen alle godsdiensten wel iets van verlangen naar de godheid. Vanuit een algemeen menselijk gevoel dat geborgenheid zoekt en verlangt. En dat kan er ook zijn in het christendom. Bij ons. Dat je je geborgen voelt in God, dat je het goed hebt in de kerk, dat je God dichtbij je voelt. Maar: terwijl het toch niet echt is, algemeen menselijk gevoel is. Maar ook dan geldt: de Psalmen zijn de stemvork. Die aangeven wat het echt door de Geest gewerkte gevoel is van Gods nabijheid en verlangen naar God. En niet een gevoel dat samenhangt met alleen sfeer, menselijke opwellingen en algemeen Godsbesef. De Psalmen zijn de stemvork.

En dan horen we in Psalm 42 door het verlangen naar God heen de toon van het verlangen naar de tempel. Daar is het ten nauwste mee verbonden. Dat blijkt ook wel uit Psalm 26, 27, 63, 65, 84. En wat leren we daaruit, wat blijkt daaruit? Dat verlangen naar God door de Geest gewerkt, alles te maken heeft met het offer. Want in de tabernakel was het altaar. In de tabernakel, later de tempel, werd geofferd. Het ware verlangen naar God is gericht op, loopt langs, het altaar, het offer.

Want alleen door het offer kan ik God zien en Zijn Aangezicht zien in gunst. Tot heil, tot vreugde. Want het altaar geeft antwoord op de vraag: hoe kan ik voor God verschijnen? Hoe kan ik voor God verschijnen. Ik-God. God: de Heilige, de Volmaakte. Die heilige volmaaktheid eist. Niets minder. Niets anders. God. En ik, zondig, onrein. Door alles wat ik denk en doe heen vloeit onreinheid en zondigheid. Hoe zal ik voor Gods Aangezicht verschijnen? God, die eist, het volmaakte. Ik die geef, het onzuiver, het zondige. Wat ik geef is niet wat God eist, en wat God eist geef ik Hem niet en nooit. Als ik dan straks voor God verschijn in mijn sterven loopt dat rampzalig af. Zal Zijn heiligheid mij verteren en vervloeken. Daar sta ik voor God. Nu, in de prediking stelt God Zich voor mij. Word ik voor God gesteld. Loop niet weg in gedachten, denk niet aan iets anders. Maar God staat voor ons. Je kunt proberen die twee toch wat bij elkaar te krijgen. Wat God eist en wat ik geef. Je kunt wat God eist wat omlaag halen en aanpassen tot wat haalbaar is. je kunt wat jij geeft proberen wat te verbeteren, wat op te poetsen, wat op te werken. Maar of dat lukt? Of dat genoeg is, geoorloofd is? Nee. O mijn ziele doorziet gij uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?

Maar in de tempel zie ik het: God geeft Zelf wat Hij eist. God geeft het offer dat volmaakt is. Op Golgotha wordt het vervuld. God geeft Zijn Zoon. En Jezus geeft God wat Hij eist: volkomen gehoorzaamheid, verzoening van schuld. God geeft Zelf in Christus wat Hij eist. Puur vanuit

Zijn zondaarsliefde. Niemand vroeg het, niemand kon het, God deed en gaf het! Het lam Gods. Het offer. Waardoor zondaren kunnen verschijnen voor God. Zo zal ik verschijnen voor God en Zijn Aangezicht zien, Zijn Aangezicht vol van verkiezende, verzoenende en verzegelende liefde. In Christus. Zie op Hem! Zijn gunst komt in Christus tot mij, en mijn verlangen gaat in Christus tot God.

De stemvork van de Heilige Geest. Verlangen naar God, ja, maar: is Christus erin? Nabijheid van God ervaren, ja, maar is Christus erin. Door de Geest gewerkt verlangen naar God is gedompeld in het offer van Christus. Dat is teken van echtheid. Dat is het watermerk. En zonder watermerk is je papier ongeldig, vervalst.

Mijn ziel dorst naar God: en die dorst is vervuld in Christus. In Zijn offer. Dwz.: zonder Christus kan de meest deugdzame mens niet voor God verschijnen. Maar in Christus kan de meest goddeloze mens voor God verschijnen. Als daar de voorbereidingsweek u brengt, jou brengt, dan is de nodiging tot de tafel voor u, voor jou.

Verlangen naar God en verlangen naar de tempel. Verweven met elkaar. Nou zou je kunnen denken, ja maar dat wist David toch ook wel toen hij in het Hermon gebergte was? Hij wist toch dat die offerdienst er toch wel was en doorging, ook al was hij er dan niet bij. Hij kon toch ook wel geloven zonder dat hij dat zag en zelf bij was?

Nou, dat is de vraag. Dat kun je zo niet zeggen eigenlijk. Calvijn zegt met een mooi beeld: het geloof heeft hulpmiddelen nodig om als ladders te zijn tot de zekerheid en volheid van het geloof. Het geloof heeft hulpmiddelen nodig: bijbel lezen, kerkgang, Heilige Doop, Heilig Avondmaal. Om als ladders te zijn. Zodat je hoger kunt komen. Want ons geloof is zo zwak, onze natuur is vatbaar voor ongeloof, dat je soms niet bij de zekerheid en blijdschap van het geloof kunt komen. Het ligt te hoog, je kunt er niet bij. Voor je gevoel is het niet en kan het niet voor je. Maar dan is Zijn Woord, Zijn dienst, Zijn sacrament als een ladder. Lezend en horend en ziende de verzoening in Christus kwam je ahw hoger en je kon erbij: zekerheid, blijdschap in het geloven. En boven je open Bijbel, en onder de preek en aan Zijn tafel werd het je geschonken.

Echt geloof heeft de middelen nodig. Kijk, we hebben niet over mensen die in het ziekenhuis liggen, of die in een gevangenis zitten zonder Bijbel, dan weet de HEERE ook wel zonder middelen het geloof in stand te houden. Maar anders heeft het geloof de middelen nodig. Echt geloof wordt het gewaar: laat ik het Bijbellezen sloffen, de kerkgang erbij inschieten, dan zakt het als een kaartenhuis in elkaar. Dan zakt het in, dan wordt het zwak, dan krijgt de bestrijding de overhand en je hebt geen weerstand.

Mijn ziel dorst naar God en naar Zijn huis, naar Zijn Woord en dienst! Dáár openbaart God Zijn Aangezicht in gunst. Lees wat goeds in de voorbereidingsweek. Wat zou David graag naar de tabernakel zijn gegaan. Als het had gekund, als hij de mogelijkheid had gekregen, dan zou hij niet gezegd hebben: ik wacht nog wel een paar dagen tot het zondag is, dan zou hij op woensdag al gegaan zijn: zo verlangt zijn ziel naar God, om in te gaan in het heiligdom.

In het heiligdom. En daar zag hij priesters, en Levieten en mede Israëlieten. En toch zegt hij: ingaan en voor Gods Aangezicht verschijnen. Hij beleeft het als naderen tot God. Zo de kerkgang beleven: ja ziet ouderlingen, diakenen, een dominee, mede gemeenteleden, en toch: ik verschijn er voor Gods Aangezicht. In dat besef naar de kerk gaan stempelt je houding, je kleding. Ik treed voor God! Dat is naar de kerk gaan.

Psalm 42 was de lievelingspsalm van mijn vader, overleden in 2003. De laatste jaren van zijn leven had hij die woorden maar bij zich: wanneer zal ik ingaan en voor Gods Aangezicht verschijnen. En dan voelt u wel dat er nog een laag in dat verlangen zit. Want dat was ten diepste het verlangen naar het hemels heiligdom. Ingaan en voor Gods Aangezicht verschijnen. Nee, David hoeft niet zeggen mijn dorst naar God of ik voor Zijn aangezicht verschijnen zal. Of ik, nee dat is de vraag niet. Het zal zeker gebeuren. Het heilig Avondmaal geeft er garantie van is er voorschot en zegel van. De vraag is alleen: wanneer? Wanneer zal ik ingaan in de hemel. En Gods Aangezicht zien. Zonder Bijbel, zonder Woord bediening of sacrament, maar van aangezicht tot Aangezicht. En de blijdschap zal dan onbepaald door het licht dat van Zijn Aangezicht straalt ten hoogste toppunt stijgen. Zo volmaakt en volkomen. Nooit meer dorsten omdat het weg is, omdat het over lijkt. Nooit meer ten dele en onzuiver. Nooit meer bestreden en betwijfeld. Maar altijd verzadigd met de verkiezende, de verzoenende, de verzegelende liefde van de drie enige God. Wat zal ik mij verheugen, en wat zal ik mij verblijden.

Amen